

ESCOLA SINDICAL DE FORMACIÓ MELCHOR BOTELLA

El consorci va desplegar en unes hores l'operació de retorn des d'Itàlia

La crisi del coronavirus obliga a repatriar la totalitat dels estudiants Erasmus+

La irrupció de la COVID-19 arreu del continent va forçar la suspensió i ajornament dels programes Erasmus+, que el consorci integrat per l'Escola Melchor Botella i l'STEPV coordina i impulsa, una aturada que ha posat en mode de pausa moltes il·lusions d'estudiants i docents. Tot i això, les respostes solidàries, responsables i compromeses dels distints equips participants, al País Valencià i als països d'acollida, van aconseguir desplegar un dispositiu d'emergència i superar una situació crítica.

El grup d'11 estudiants de Grau Mitjà de centres d'FP, que havia partit de València el 6 de març, va rebre tres dies després a Ancona, la ciutat italiana de destí, una sessió instructiva sobre les mesures de prevenció disposades pel govern italià respecte la Covid-19. El mateix 9 de març la situació es va precipitar, en registrar-se al nord del país diversos contagis i anunciar el primer ministre l'ampliació de les zones roges. Els coordinadors del projecte a València van avaluar la situació de risc i van decidir d'immediat interrompre l'experiència

de mobilitat i ordenar el retorn del grup. Tot seguit, IAL MARXE, empresa italiana sòcia del consorci, va organitzar el trasllat del grup. Des del consorci valencià es va treballar intensament per reservar vols de retorn dels grups i garantir en tot moment la seguretat de l'alumnat. Amb el vol reservat, el govern espanyol anunciava el mateix dia la prohibició que arribaren vols provinents d'Itàlia a partir de la mitjanit, un extrem que impedia el grup d'estudiants arribar a casa l'endemà. Noves gestions van permetre organitzar un vol de retorn eixa ma-

teixa vesprada. Amb només quatre hores i amb els vehicles particulars de l'equip docent, els 11 estudiants van poder arribar a temps a l'aeroport de Bolonya, agafar el vol i dormir en les seues cases la mateixa nit. En aquesta operació, va ser decisiva la col·laboració i el suport dels tutors d'estància Norma, Elena, Francesca, Johanna, George, Nuno i Marcello.

Des del consorci es treballa ja perquè el grup de joves pugui realitzar més avant unes pràctiques dissenyades per millorar les seues competències professionals.

Norma Castro intervé en distintes sessions sobre projectes de mobilitat

Erasmus+ protagonitza tres jornades de l'Escola Sindical adreçades a joves

En el marc de les activitats dels projectes de mobilitat Erasmus+ per als estudiants dels cicles de grau mitjà, adreçades a estimular la participació en experiències internacionals, l'Escola Sindical va organitzar, a primers de febrer de 2020, distintes trobades a Castelló de la Plana, Benidorm i València, amb més de 150 participants. La formadora en

recursos humans Norma Castro, de l'agència de formació professional IAL MARXE (Ancona, Itàlia) va presentar el "currículum europeu" i EURES, el portal de la mobilitat professional, una xarxa de cooperació entre els 27 estats membres de la Unió Europea, a més de Suïssa, Islàndia, Liechtenstein i Noruega, que promou la lliure circulació de

treballadores i treballadors que busquen una oportunitat laboral en l'estranger, amb ofertes i informacions útils per al desenvolupament de la carrera professional. Com va subratllar la formadora italiana, "és una experiència que demostra el valor dels intercanvis de coneixements i la importància de les sinèrgies entre les organitzacions formatives europees".

Sant Joan acull la II Escola de formació de la Intersindical Valenciana

Amb l'assistència de sindicalistes dels diferents sectors de la Intersindical (educació, metall, salut, indústria, serveis i ferroviari), la segona edició de l'Escola de Formació va reunir el 28 i el 29 de febrer a Sant Joan (Alacantí), representants procedents

de distintes comarques del País Valencià. Entre les distintes ponències i tallers, les jornades van comptar amb la participació de Vicent Cucarella, síndic major de Comptes; Rafa Reig, membre del Secretariat Nacional de la Intersindical; Manolo Cabanillas,

primer director de l'Escola Sindical; German Nando, responsable actual de l'Escola; Alicia Rabadan, experta en tècniques de negociació; Sergi Maicas, especialista en xarxes socials i Rafael Miralles, redactor de l'Àrea de Comunicació de la Intersindical.

15 anys de l'Escola Sindical de Formació Melchor Botella

Formar, per a què?

Els inicis de l'Escola Sindical (2005-2007)

MANOLO CABANILLAS GÓMEZ

tasca, que lliandava amb els nostres trets d'identitat, representava una immensa dedicació pels responsables de formació i tot l'equip de sindicalistes. Al remat, però, els resultats van produir una gran satisfacció entre el professorat inscrit, que ens abrumava amb felicitacions pel rigor i la qualitat de la formació que vam ser capaços de desplegar.

El 6 de maig de 2005 l'Escola Sindical de Formació s'inaugurava simbòlicament a Elx

(Baix Vinalopó), la ciutat del mestre Melchor Botella, un dels ideòlegs de l'STEPV i dels moviments de renovació pedagògica (MRP), a més d'un infatigable lluitador per fer d'aquesta una societat més justa i igualitària, que va morir prematurament a Bolívia mentre realitzava tasques de voluntariat solidari. Va pagar la pena l'esforç invertit en els incomprensibles debats, les reticències i fins i tot desacords que finalment van servir per donar llum verd al projecte. Des del primer moment, l'ESFMB era l'escola de la federació de sindicats existent abans de constituir-se la Intersindical.

Per què vam crear una escola sindical? L'obligada reconversió docent a finals dels anys vuitanta, com a conseqüència de l'aplicació de la LOGSE, havia obert la porta perquè algunes entitats, mitjançant cursos de formació, expediren els certificats d'especialització que el professorat demandava i alguns sindicats van trobar en eixes activitats un autèntic filó per finançar-se i captar noves afiliacions.

El nostre sindicat hi va romandre al marge en considerar que només les universitats tenen legitimitat per habilitar una determinada especialitat docent i que correspon a l'administració ofertar i fer-se càrrec del seu personal. En paral·lel a aquesta consideració, moltes persones afiliades que necessitaven l'habilitació es resistien a inscriure's en cursos d'altres sindicats i reclamaven a l'STEPV idèntiques oportunitats. La pressió interna va ser tan intensa que, amb moltes reticències, els òrgans sindicals van acordar realitzar aquests cursos. Se'n van fer quasi una cinquantena, repartits arreu del País Valencià, amb vora 1.300 persones inscrites. Aquella

En 1999, els resultats electorals —STEPV va ser l'organització amb més suports en el conjunt de la Generalitat— ens van permetre accedir a la Mesa General de la Funció Pública, un fet que ens obria les portes de les meses de formació. En aquest àmbit, insistíem que l'administració era la responsable d'oferir una formació de qualitat i gratuïta i de posar els mitjans perquè es realitzara en l'horari laboral, prop dels centres de treball, i que arribara a tothom sense exclusions. Conseqüentment, renunciàvem a qualsevol subvenció per aquests conceptes i demanàvem que el pressupost que ens pertocava revertira íntegrament en els plans formatius de la Generalitat. A pesar de la nostra insistència, van ser els altres sindicats els que es van repartir l'assignació econòmica que legítimament ens corresponia.

Dos anys després, l'Aleshores Federació de Sindicats, constituïda abans que la Intersindical, per tal de visibilitzar les organitzacions constituïdes en els àmbits de la salut i la funció pública, va decidir participar en els plans de formació de la Generalitat. Finalment, el IX Congrés de l'STEPV (2003), amb només dos vots en contra i després d'un gran debat que palesava els temors i les contradiccions que entre una part de l'afiliació plantejava el nou model, acordava constituir l'Escola Sindical de Formació Melchor Botella. Va ser l'inici d'una altra etapa, amb nous reptes i projectes. Però eixa ja és una altra història.

[Nota de la Redacció: Des de 2001 fins la constitució de l'ESFMB, Manolo Cabanillas va ser el responsable de Formació de l'Aleshores Sindicat de Treballadors i Treballadores del País Valencià, Federació que agrupava les distintes organitzacions abans de constituir-se la Intersindical Valenciana.]

En el segle XIX, amb un proletari que majoritàriament era analfabet, les primeres organitzacions sindicals sentien la necessitat d'aportar una formació a la classe treballadora que la fera conscient de l'exploació que patia, de la seua situació social subordinada i de la necessitat de posar unes bases sòlides per a la seua emancipació. Entrats en el segle XXI, l'ultraliberalisme i els seus agents —econòmics, polítics, mediàtics— s'han bolcat a anestesiar la consciència de classe i a minvar la funció dels sindicats, que van nàixer promovent l'autoorganització de la classe treballadora. De fet, hi ha organitzacions que han renunciat a bona part

de les seues funcions i han traspassat la responsabilitat de formar la seua gent a les administracions i les empreses. Intersindical Valenciana, que es va constituir des de la convergència d'organitzacions que reivindiquen la necessitat de recuperar l'autonomia i la independència de la classe treballadora de qualsevol poder extern, ha apostat també per un projecte de formació propi. La vocació de l'Escola Sindical de Formació Melchor Botella (ESFMB) no pot ser cap altra que la formació de totes les treballadores i els treballadors, la promoció del coneixement dels seus drets i deures i, en particular, de les persones que integren la Confederació.

Com a òrgan de la Intersindical, les funcions de l'Escola s'emmarquen en aquests objectius irrenunciabls.

En 15 anys d'història, les persones responsables del funcionament i la gestió de l'ESFMB han combinat el pragmatisme derivat de les demandes i necessitats immediates de l'afiliació amb la necessitat d'impartir sense defallir una formació alliberadora de l'ésser humà. Certament, el paràmetre que defineixen el món del treball en les

seues diferents manifestacions, resten a hores d'ara molt allunyats dels que modelaren les relacions laborals en els inicis de les societats capitalistes. Precisament per això, però sense oblidar els fonaments emancipatoris del moviment obrer, l'equilibri entre l'oferta d'activitats formatives adreçades als diferents sectors laborals i una formació transversal de caire més estratègic i ideològic, ha estat des del primer dia el repte central de la nostra Escola.

[Un reconeixement especial a totes les persones que, des de distintes funcions i responsabilitats, han fet possible la tasca de l'Escola Sindical: Blai Doménech, Cristina García Ostbye, Amparo Pérez, Maria Montiel Roca, Inés Tomás, Maria Jesús Ortiz, Jose Enrique Asensi, Maria Angeles Asensi]

Un espai de formació per a tota la Confederació (2007-2011)

RAMON TORRES

La meua arribada a l'Escola Sindical respon a un moment de transició. L'STEPV li obria el pas a la Intersindical Valenciana i calia reajustar els diferents òrgans que en

formaven part, un fet que explica el gir que van experimentar els plans de futur de la Melchor Botella.

Es modificaven de manera substancial els objectius de la formació i la coordinació de diferents models, en alguns aspectes contradictoris. La modificació no podia ser fàcil, ja que si hi havia qui demandava una formació adreçada a l'accés a la funció pública i a la carrera professional, d'altres reiteraven la seua oposició històrica: era el cas de l'STEPV. El primer pla de formació que vaig presentar al Consell Nacional de l'STEPV es va aprovar després d'un acalorat debat i amb l'oposició de bona part dels meus companys i companyes.

En el I Congrés de la Intersindical Valenciana (2017) l'Escola Sindical Melchor Botella passa a ser l'òrgan de formació de tota la Confederació. Tocava dotar-la de continguts però també d'afinar el seu funcionament, pertocava

una solució definitiva als diferents tipus de formació que promovien les distintes organitzacions. Malgrat que el tema es va resoldre amb la concreció d'unes normes aprovades pel Consell Federal, des d'aleshores arrosseguem un dèficit: que el conjunt de la Intersindical senta l'Escola com a cosa pròpia.

Malgrat els entrebancs citats, s'hi va experimentar un bot considerable i des d'aleshores l'Escola ha adquirit una personalitat pròpia que potser ha trobat la seua millor expressió en el Seminari Freinet que, convocat durant quatre cursos consecutius, va permetre a un nombre significatiu de docents primerencs conèixer el significat i les pràctiques de la renovació pedagògica. Malauradament, l'administració

L'administració educativa li va declarar la guerra al nostre Sindicat i una de les víctimes fou precisament l'Escola

educativa li va declarar aleshores la guerra al nostre Sindicat i una de les víctimes fou precisament l'Escola Sindical Melchor Botella, a la qual, curs rere curs, la Conselleria d'Educació li negava sistemàticament l'homologació dels plans propis de formació, amb el lògic desistiment del professorat disposat a participar-hi.

Una formació alternativa per a la transformació social (2011-2012)

MA ÀNGELES LLORENTE CORTÉS

Caminante no hay camino, sino estelas en la mar
Antonio Machado

En el curs 2011/12, l'Escola Melchor Botella proposava una for-

mació contínua, alternativa als models oficials que vinculava teoria i pràctica i que, des de la reflexió crítica i el compromís social, oferia una formació professional renovadora així com eines diverses per a l'apoderament, la negociació, la mobilització i la transformació social.

En la seu de l'Escola Sindical es van impartir cursos, presencials i virtuals, en els quals van participar vora de 1.500 persones. Aleshores, l'organització ens suposava un gran esforç tot i que les distintes organitzacions confederades en la Intersindical no hi apostaven amb la mateixa convicció. Les deficiències organitzatives i de personal van derivar en conflictes i la situació es va agreujar amb unes retallades que van reduir l'equip que en aquella etapa gestionava l'Escola.

Recorde que hi vaig assumir moltíssimes tasques: burocràcia, entrevistes, coordinacions,

reunions, congressos, ponències, manifestacions... Per si fóra poc, aquell curs una majoria de docents va decidir deixar de fer activitats formatives fora dels centres: un colp terrible —per a mi injustificable— per a un model d'Escola Pública oberta a l'entorn.

La Escola Sindical Melchor Botella és un instrument clau per a una organització com la nostra, compromesa amb el bé comú i la justícia social i amb voluntat d'intervindre en la societat per a canviar-la. La Melchor Botella és una eina imprescindible per a impulsar una formació útil i rellevant i per a reconstruir el coneixement en cada realitat i en cada temps històric. L'Escola Sindical considera tots els humans protagonistes actius d'una formació personal i col·lectiva que parteix de l'anàlisi de la pràctica, l'intercanvi, la crítica constructiva i que crea xarxes de cooperació, solidaritat i ajuda mútua. Perquè necessitem una formació no només vinculada a la millora professional o salarial, sinó sobretot que impulse processos de conscienciació personal, de formació de criteri i d'intervenció social en la perspectiva d'un canvi profund, mediambiental, econòmic i social.

Desconec com va valorar el Sindicat el meu pas per l'Escola. Sí puc assegurar que m'hi vaig implicar sense descans, que vaig aprendre molt i que em vaig endur l'afecte de les persones que de manera il·lusionant em van acompanyar en aquella etapa.

Amb les portes obertes (2012-2020)

GERMAN NANDO

Des de la meua incorporació a l'Escola Sindical en setembre de 2007, en qualitat de secretari —mentre l'Escola era dirigida successivament per Josep Ramon Torres i per Mari Àngeles Llorente— hi

he viscut múltiples etapes en la nostra institució, no sabria dir quina va ser més atrevida

o quina va haver de sortejar més entrebancs. Però exercir la direcció de l'Escola des de 2012, aleshores en plena voràgine de retallades, sense locals propis, amb un desinterés creixent cap a la formació permanent —fins i tot la gratuïta—, suportar un deute econòmic que el SERVEF va tardar molt a liquidar..., gestionar tot això i més durant aquests anys, no ha resultat gens fàcil.

En l'altre plat de la balança estan els bons moments que he viscut: quan en l'Escola treballàvem set persones i disposàvem de plans formatius adreçats a tots els sectors, activitats al servei de tota l'afiliació de la Intersindical i de persones aturades; quan vam celebrar la pri-

mera escola sindical de la Intersindical a Dénia o quan vam incorporar els projectes Erasmus+, que han palesat el treball i capacitat de servei de l'Escola, aspectes que han estat confirmats per institucions espanyoles i europees.

Els reptes i la complexitat dels nous plans formatius requereixen més i millors recursos de tot tipus; per això lluitem per ampliar l'equip humà i gaudir algun dia d'unes instal·lacions millor condicionades. El Consell de Direcció de l'Escola Sindical s'ha compromés a recuperar les competències que li atorguen els estatuts (2009) i a renovar de manera exigent la seua funció participativa i de gestió. De cara

als plans formatius, a més d'obrir-nos als nous reptes, caldrà cobrir les mancances d'empreses i institucions però, sobretot, capacitar els nostres quadres sindicals, les persones que treballen de manera permanent en l'organització, per a exercir de manera solvent les responsabilitats pròpies de la seua funció.

Com vaig expressar fa un parell de mesos en les jornades formatives de la Intersindical a Alacant, l'Escola Sindical Melchor Botella manté les portes obertes i ofereix els seus mitjans per a respondre a les necessitats i propostes de les afiliades i els afiliats, de totes les organitzacions confederades en la Intersindical.

